

MNENJE SVETA
z dne 5. julija 2004
o konvergenčnem programu Slovaške, 2004–2007

(2004/C 320/10)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (¹), zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom –

PODAL NASLEDNJE MNENJE:

Svet je 5. julija 2004 preučil konvergenčni program Slovaške, ki zajema obdobje od leta 2004 do 2007 in poleg tega vključuje tudi okvirne napovedi do leta 2010. Program se v veliki meri sklada z zahtevami po podatkih iz pregledanega in popravljenega „kodeksa ravnanja o vsebini in obliki programov stabilnosti in konvergenčnih programov“.

Proračunska strategija, ki je podlaga za program, stremi k zmanjšanju javnofinančnega primanjkljaja s 3,6 % BDP leta 2003 na 3 % BDP do leta 2007, da bo izpolnila maastrichtsko merilo o primanjkljaju, in sicer z naslednjimi vmesnimi cilji: 4 % BDP leta 2004, 3,9 % BDP leta 2005 in 3,9 % BDP leta 2006. Primanjkljaj naj bi se po pričakovanjih zmanjšal zlasti v letu 2007.

Program predvideva prilagoditev, ki temelji na zmanjšanju primarnih odhodkov za 1,5 odstotne točke BDP. Ta zmanjšanja so v veliki meri podprta s strukturnimi reformami, pretežno s področja zdravstva in socialne zaščite, ki so večinoma že sprejete in v veljavi. Reforme odhodkov spadajo v okvir paketa davčnih reform, po pričakovanjih v osnovi nevtralnega do prihodkov (v veljavi od začetka leta 2004); davčne reforme v svojem bistvu namreč predstavljajo premik davčne obremenitve od neposredne k posredni obdavčitvi. Poleg tega bo leta 2005 uveden financirani/drugi pokojninski steber, ki vodi do zmanjšanja državnih prihodkov; po ocenah bo leta 2005 predstavljal pol odstotne točke BDP, na koncu programskega obdobja pa bo zrasel na eno odstotno točko BDP.

Na podlagi trenutno dostopnih informacij se zdi, da makroekonomski scenarij, ki je podlaga programa, odraža verjetna predvidevanja rasti, tj. rast nekoliko nad 4 % v letih 2004 in 2005 in pospešitev rasti na skoraj 5 % v letih 2006 in 2007 – zaradi nadaljnje krepitve izvoza kot posledice z neposrednimi tujimi investicijami (FDI) povezanega povečanja izvoznih sposobnosti. Glede na še vedno zelo visoko stopnjo brezposelnosti na Slovaškem bo napovedani padec brezposelnosti zahteval neprekinjeno učinkovito izvajanje politik, ki se ukvarjajo s strukturnimi problemi, globoko zakoreninjenimi v trgu dela. Napoved hitre dezinflacije po letu 2004, ko se bosta iztekla prilagoditev nadzorovanih cen in dvigovanje posrednih davkov, je uresničljiva, če bodo učinki drugega kroga pod strogim nadzorom. Zlasti gibanja plač, vključno z javnim sektorjem, ne smejo voditi pretekle gibanja inflacije.

⁽¹⁾ UL L209, 2.8.1997, str. 1. Dokumenti, ki se omenjajo v tem besedilu, se nahajajo na spletni strani http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Program predvideva, da se bo javnofinančni primanjkljaj spustil pod 3 % referenčne vrednosti BDP leta 2007, nato pa bo še upadel. Zaradi domneve o zelo močni rasti slovaškega gospodarstva se obseg in pot zmanjšanja primanjkljaja ne zdita preveč ambiciozna. Vseeno je treba zlasti upoštevati naslednje dejavnike: napovedano zmanjšanje primarnih odhodkov, padec prihodkov zaradi pokojninske reforme in (delno enkratno) prilagoditev, doseženo leta 2003. Proračunska usmeritev iz programa se zdi zadostna za zmanjšanje primanjkljaja do praga 3 % BDP do konca programskega obdobja. Tveganja v zvezi s proračunskimi napovedmi skozi celotno obdobje programa se zdijo v veliki meri uravnotežena. Za leto 2004 so precej ugodna, saj se bo primanjkljaj po napovedih povečal le malenkostno. Zdi se, da je največ negativnih tveganj na področju odhodkov, povezana pa so predvsem z zamujanjem predlaganih dodatnih zdravstvenih reform in odsotnostjo dodatne racionalizacije javnega sektorja.

Izpolnitev ciljev glede primanjkljaja bo odvisna od spretnosti vlade pri nadzoru primarnih odhodkov, k temu pa bo pripomogla tudi določitev zgornje meje odhodkov srednjeročnega obdobja. Če bodo izvajane strukturne reforme omogočile višjo rast od pričakovane v konvergenčnem programu iz maja 2004, je treba to priložnost izrabiti za pospešitev davčne prilagoditve, zlasti z namenjanjem vseh prihodkov, ki so višji od predvidenih v proračunu, za hitrejše zmanjševanje primanjkljaja. Poleg povečanja možnosti za čim hitrejšo zmanjšanje primanjkljaja pod 3 % BDP oziroma najkasneje do leta 2007 bo to olajšalo pot za izpolnitev drugega velikega programskega fiskalnega cilja, tj. uravnoteženega strukturnega proračunskega stanja ali proračunskega presežka prej kot pred letom 2010, kot predvideva program, in za pridobitev zadostne varnostne rezerve proti prekoračitvi referenčne vrednosti za merilo primanjkljaja iz Pogodbe 3 % BDP znotraj običajnih makroekonomskih nihanj. To naj bi omogočilo tudi boljše osnovo za obvladovanje možnih bliskovitih in obsežnih pritokov kapitala.

Program napoveduje zvišanje deleža dolga med leti 2003 in 2005 za dve in pol odstotni točki na 46,4 % in ponoven padec na 45,5 % do leta 2007. Slovaška se zdi razmeroma dobro pripravljena na problem proračunskih izdatkov, povezanih s staranjem prebivalstva. Dolgoročna vzdržnost je odvisna od strogega izpolnjevanja ciljev, povezanih s fiskalno konsolidacijo, in celotne izvedbe predvidenih politik. Demografske predpostavke, na katerih temeljijo programske napovedi, zlasti glede stopnje rodnosti, so lahko nekoliko optimistične. Glavna tveganja v zvezi z dolgoročno vzdržnostjo izhajajo iz pomanjkanja ali zamude pri izvajanju reform ali iz nazadovanja pri reformah, ki se že izvajajo.

Na podlagi priporočil Komisije in v skladu s členom 104(6) Pogodbe je Svet 5. julija 2004 sklenil, da ima Slovaška čezmerni javnofinančni primanjkljaj in skladno s členom 104(7) pripravil priporočila s strateškimi nasveti za Slovaško z namenom, da se to stanje odpravi.

Ključne napovedi iz konvergenčnega programa Slovaške

	2003	2004	2005	2006	2007
Realna rast BDP (%)	4,2	4,1	4,3	5,0	4,7
Rast zaposlenosti (%)	1,8	0,5	0,6	0,6	0,9
HICP inflacija (%)	8,5	8,1	4,0	2,9	2,5
Dejanski javnofinančni saldo (% BDP)	- 3,6	- 4,0	- 3,9	- 3,9	- 3,0
Stanje javnega bruto dolga (% BDP)	42,8	45,1	46,4	46,1	45,5